

FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie
Armii Krajowej oraz Wojskowej Służby Polek"
81-100 Toruń, ul. W. Garbary 2
tel.: 52-2-186, e-mail: archAK@um.torun.pl
REGON 870502736

MEMORIAL
General Marii Wittek

A. Rej zab. t. 2005

A. Rej opnc. I 2015

tekt
Kryżowska Poznań,
obok ul. T. Szymanek

+

zdjęcie (oryg.)

Sz Sz
Poznań

Ravensbrück

PETRI Irena
zam. Laniewska

3625/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

.....
PETRI Irena
.....

Lam. Lamiensku
.....

3625/1036

I./1. Relacja ✓ K. 4. s. 5

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ K. 7. s. 7

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 3. s. 3

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja ✓

.....
.....
.....
V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie ✓

III Relacja

Relacja własna spisana przez Jene Lamiersku
Szczecin 8 III 1977r.

mpsk, kopia k. 2, s. 1-2

Petri - Lamierska Jene (1919-1994)

Relacja napisana przez ciotkę Annę Poliszuk
oraz Ursulę Hoffmann

mpsk kopia k. 2, s. 3-5

Zyciorys

Urodziłam się dnia 10 kwietnia 1919 r. w Formanin, z ojca Wilhelma Petri i matki Józefy Petri z d. Malina.

W 1936 r. ukończyłam Gimnazjum Humanistyczne w Formanin i rozpoczęłam studia na Wydziale Filologii Romanijskiej na Uniwersytecie Formanin, przerywając równocześnie społeczenie w Towarzystwie Harcerskim. Do trzech lat wojny przerwała studia. Skierowana przez "Arbeitsamt" pracowałam w firmie elektro-technicznej H. Karmel w Formanin jako sprzedawczyni.

Od pierwszych miesięcy okupacji brałam czynny udział w pracach Akademickiego Koła Harcerskiego im. Metodora Święcickiego w Formanin, działającego w konspiracji i podejmującego różne akcje wyrywkowe z programem działania "Starych Szeregów" na terenie miasta Formanin. Głównym moim zadaniem była praca z młodzieżą, mająca na celu wzbudzenie wśród nich wrażeń przed wojennymi skutkami wojny i okupacji. Organizowałam w powiatowych miastach harcerskie różne formy życia kulturalnego, spotkania o charakterze zbiorów harcerskich, wieczory muzyki polskiej, wycieczki w okolice miasta, przygotowywanie paczek dla więźniów i t. p. Równocześnie prowadziłam tajne nauczanie, przerabiając materiał szkolny głównie w zakresie historii i literatury polskiej.

W ramach samokształcenia ukończyłam w tym okresie harcerski kurs instruktorski ze stopniem podharcmistrzyni oraz harcerski kurs pielęgniarski dla potrzeb wojskowych.

Dnia 18 lutego 1944 zostałam aresztowana przez "Gestapo" i przewieziona do obozu w Łobikowie pod Formanin. Do ukończenia śledstwa i przesłuchowań, przebywałam w tym obozie 24 marca 1944 do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück (nr 43.445), a następnie do obozu w Buchenwaldzie - Arbeitskommando Lipsk (nr 3372), gdzie przebywałam aż do ewakuacji obozu w dniu 13 kwietnia 1945. W kolonie ewakuacyjnej pozostałam aż do dnia wyzwolenia nas przez wojska Armii Radzieckiej 8 maja 1945 r.

W czasie pobytu w obozie koncentracyjnym brałam czynny udział w organizowaniu życia kulturalnego wśród więźniów / przedstawienia, odkryty i t.p. /

Do Polski wróciłam 22 maja 1945 r. pokonując wielką część drogi pieszo wraz z innymi towarzyszami. Do krótkim odpooczynku wyjechałam na ziemie Zachodnie i od 25 sierpnia 1945 r. mieszkam i pracuję w Szrecciu. Od 30 lat pracuję w resorcie oświaty na różnych stanowiskach, ostatnie od 1970 r. w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Szrecciu, jako lektor języków obcych. W 1969 r. ukończyłam w tymże filologię germańską na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Jestem członkiem ZBoWiD-u od 1949 r. Posiadam Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi oraz odznakę „Gryfa Pomorskiego”.

Anna Zamiatka

Szrecciu, dnia 8 czerwca 1977 r.

II/3

PETRI - ZANIEWSKA Irena

/1919 - 1994/

Ur. 10.IV. w Poznaniu o. Wilhelma i Józefy z d. Malina. Uczęszczała do szkoły podstawowej i gimnazjum SS. Urszulanek w Poznaniu, gdzie w 1936 r. zdała maturę. Przez cały okres nauki w Gimnazjum należała do XVII poznańskiej żeńskiej drużyny harcerskiej im. Wandy Malczewskiej przy tym gimnazjum pełniąc funkcje zastępowej i oboźnej.

W 1936 r. podjęła studia na Wydziale Filologii romańskiej na Uniwersytecie Poznańskim, ale aż do wybuchu wojny współpracowała z XVII pzdh i brała udział w czterech obozach harcerskich: w 1936 r. w Połukni na Wileńszczyźnie, w 1937 r. w Szeszorach na Huculszczyźnie, w 1938 r. w Jaworkach k/Szczawnicy i w 1939 r. we Wroniawach k/Wolsztyna.

Od 1937 r. aktywny członek Akademickiego Koła Harcerskiego im. Heliodora Świącickiego w Poznaniu. Już od 1939 r. zaczęła gromadzić wokół siebie najpierw znane jej ze szkoły i drużyny harcerskiej dziewczęta, później grupę uzupełnili bracia, przyjacielki i przyjaciele, za których można było ręczyć, że są nie tylko harcerzami, lecz również gorącymi patriotami. Tak powstała - w myśl zaleceń AKAHy - t.zw. Mała AKAHA. Każdy bowiem członek Akademickiego Koła Harcerskiego miał prowadzić grupę młodzieży w myśl przyrzeczenia harcerskiego "Całym swoim życiem służyć Bogu i Polsce". Grupa ta przybrała nazwę "Bobry" i wykonała z siebie 2 zastępy: "Wiewiórek" /zastępową Janina Helak-Fenrychowa/ i "Zab" /zastępową Danuta Olszewska-Kseń. Do "Bobrów" należeli harcerze z co najmniej 3 lub 4 letnim stażem w harcerskich drużynach gimnazjalnych, a mianowicie: Monika Bytnerowicz-Lapka, Magdalena Glincozanka, Henryk Helak, Janina Helak-Fenrychowa, Bogusław Hoffmann, Urszula Hoffmann, Mieczysław Knapski, Bożena Mączyńska-Nowicka, Danuta Olszewska-Kseń, Zbyszko Olszewski, Barbara Petri-Konopińska, Jerzy Nowacki, Teresa Pagowska-Teisseyre obecnie Tomaszewska, Krystyna Przybylska-Feldowa, Jerzy Saturna. Grupa przestrzegała zasad konspiracji, gdyż tylko Janina Helak została zatrzymana na okres 5 tygodni w obozie karnym w Zabikowie ale w sprawie nie związanej z działalnością "Bobrów". Podczas przymusowej pracy na t.zw. "Einsatz'u" zmarła na tyfus Magda Glincozanka.

Pod kierunkiem Ireny Petri "Bobry" realizowały plan przez nią przygotowany, a później Program Szarych Szeregów "Dziś, Jutro, Pojutrze". Po złożeniu 22.XI.1940 r. przysięgi konspiracyjnej grupa pracowała w zastępach kontynuując naukę własną, brała udział w tajnym nauczaniu polskich dzieci, organizowała rocznice patriotyczne i kontynuowała polskie tradycje świąteczne, organizowała i brała udział w koncertach w domach prywatnych, opiekowała się osobami starszymi i niosła im pomoc finansową, dla potrzebującej zbierała używaną odzież, wysyłała paczki dla jeńców i dla dzieci na Gwintkę, uczestniczyła w małych sabotażach w DWM/b. Fabryka H. Gęgielskiego/.

Dh/ty

W zakresie działalności harcerskiej, pod kierunkiem Ireny Petri "Bobry" przygotowywały się do zdobywania stopni i sprawności harcerskich, odbywały kursy sanitarne, a każdy wolny dzień od pracy tzn. tylko niedzielę grupa spędzała w terenie organizując obozowy dzień harcerski. Robione historyczne fotografie, oczywiście zakazane przez okupanta, np. z rozbioru Pomnika Serca Jezusowego, kolportowano gazetki z informacjami z naskłahu radia brytyjskiego, współpracując w tym zakresie z kierownictwem Dzielnic Wielkopolska Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół".

Dh. Janina Helak zorganizowała dla małych polskich dzieci "Koleśników" w 1943 r. i "Jasekka" w 1944 r. przy współpracy Henryka Helaka i Teresy Pagowskiej-Teisseyre obecnie Tomaszewskiej, profesora Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie i Magdy Glinczanki. Autorką obu sztuk, jak również zaktualizowanymi wystawionymi w 1945 r. "Jasekkami" była Janina Helak-Fenrychowa, obecnie magister polonistyki.

Irena Petri, pracując z nakazu pracy "Arbeitsamt" w niemieckiej firmie elektrotechnicznej H. Harmel, najpierw jako sprzedawczyni, później pracownik biurowy zorganizowała tam punkt kontaktowy dla "Bobrów". Sama poza kierowaniem i bardzo częstymi kontaktami z poszczególnymi członkami grupy ukończyła harcerski kurs instruktorski ze stopniem podharcmistrzyni oraz harcerski kurs pielęgniarstwa dla potrzeb wojskowych, stale współpracowała z członkami AKAHY, to też w dniu 18 lutego 1944 r. została aresztowana wraz i Ireną Tarnowską, Komendantką Organizacji Harcerek, Aleksandrą Markwitz-Bielierzewską, prezeską AKAHY, Sabina Łukomską-Milanowską, Barbarą Łukomską-Chudak i Haliną Piechel-Piętową. Na szczęście nie nastąpiła dekonspiracja pionu harcerskiego, a ośrodki Szarych Szeregów kontynuowały pracę samodzielnie.

Irena Petri po aresztowaniu przebywała w obozie karnym w Żabikowie, dowożona na przesłuchania do Domu Żołnierza w Poznaniu, gdzie mieściło się GESTAPO, by od 24.VI.1944 r. dotrzeć do obozu koncentracyjnego w Ravensbrück/nr 43445/, a następnie od 21.VII.1944 r. w Buchenwald -Arbeits Komando Leipzig/nr 3372/, gdzie przebywała do czasu wyzwolenia w dniu 8.V.1945 r.

W Ravensbrück aktywnie działała w obozowej drużynie harcerskiej "Mury". Godko to było symbolem prężności organizacyjnej i psychicznego odgródnienia się od tragizmu obozowej rzeczywistości, a hasło "Trwaj i innym pomóż przetrwać" przenikało do więziennych baraków, niosło więźniarkom nadzieję na wzajemną pomoc i opiekę, kołło tęsknotę za wolnością umiłowanej Ojczyzny, za rodziną, za bliskimi. Dla harcerek "Mury" były azylem siły, samoobroną przed okrucieństwem hitlerowskich oprawców.

Po szczęśliwym przeżyciu obozu koncentracyjnego Irena Petri pieszo powróciła do Poznania do swoich "Bobrów". Po dojściu do sił i odszukaniu pozostałej przy życiu rodziny osiadła w Szczecinie, gdzie pracowała w resorcie oświaty na różnych stanowiskach. W tym czasie podjęła studia zaoczne na Filologii Germańskiej Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, które ukończyła w 1969 r., co umożliwiło jej podjęcie pracy lektor języków obcych w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Szczecinie. Pracowała tu do przejścia na emeryturę.

Wypełniając swoją harcerską służbę działała - nawet w najmniej sprzyjającym okresie - w Komendzie Chorągwi Szczecińskiej ZHP - wpajając kolejnemu młodemu pokoleniu ideały harcerstwa, by służyć Bogu i Polsce. Po 1946 r. hm Irena Petri pełniła funkcję Komendantki Hufca Harcerek, a do końca życia działała w Komisji Historycznej Komendy Chorągwi ZHP w Szczecinie"

Za pracę konspiracyjną była zweryfikowana przez b. ZBOWiD w Szczecinie w 1949 r. ,nr leg. 3216/Sz.

Na skutek wylewu doznała częściowego paralizu, ale nie poddawała się chorobie. Emanował z niej spokój, pogoda ducha i całkowite podporządkowanie się losowi.

Była odznaczona Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi i Odznaką Gryfa Pomorskiego.

Związkiem małżeńskim zawarła 21.XI.1950 r. z Ryszardem Zaniewskim, ze związku tego urodziły się dzieci :Piotr/1952 r./i Anna /1953 r/.

Na podstawie materiałów uzyskanych
od córki Anny Poliszuk
opracowała

Urszula Hoffmann, Szare Szeregi "Bobry"

I/2 Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

- Zaświadczenie Nr. 256942, Zr. Bojowicki o Edełwici i Deauville, Szerech + VII 1976
stwierdza, że Jan Zamewski jest członkiem ZBOLID
mps. kopiu. k. 1 s. 1
- Zaświadczenie Nr. 308399, Urząd d/s. Kombatantów
18 VII 1993, dot. uprzedniej wstawił Zamewski Jan
Leg. Ksero k. 1. s. 2
- Odpis słowny ostateczny, Urząd Stanu Cywilnego
kopiu k. 7, s. 3
- Dokument u psz-niem. Arolsen 1976r.
kopiu k. 2. s. 4-5
- Leg. Jan. Uberp. Spr. i Szerech, Zamewski Jan fot.
Ksero k. 1. s. 6
- Odpis słowny ostateczny, Zamewski Jan
kopiu k. 1. s. 7

1/2/1

w Szczecinie

ZASWIADCZENIE № 256942

Zarząd Wojewódzki Związku Bojowników o Wolność i Demokrację stwierdza, że

Obywatel [ka] Irena Zaniewska [imię i nazwisko]

~~syn~~ [córka] Wilhelma urodzony [a] _____
10.04.1919. w Poznaniu
[dzień, miesiąc, rok] [miejscowość]

zamieszkały [a] w Szczecinie, ul. _____

— jest członkiem zwyczajnym ZBoWiD, nr legitymacji * 3216/Sz

~~— odpowiada warunkom uprawniającym do członkostwa ZBoWiD *~~

Zaświadczenie jest dokumentem stwierdzającym prawo do korzystania ze świadczeń określonych w Ustawie z dnia 23 października 1975 r. „o dalszym zwiększeniu świadczeń dla kombatanatów i więźniów obozów koncentracyjnych”, [Dz. U. Nr 34, poz. 186].

Jednocześnie stwierdza się, że w rozumieniu przepisów art. 8 tej Ustawy do okresu zatrudnienia wymienionemu [nej] zalicza się następujące okresy działalności kombatanckiej oraz okresy uwięzienia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych:

- Działalności w Ruchu Oporu od 1.12.1939. do 1.06.1944. - - - - -
- Uwięzienia w hitlerowskich obozach koncentracyjnych i więzieniach od 2.06.1944. do 8.05.1945. - - - - -

[rodzaj działalności okres od — do]

SEKRETARZ

Stanisław Duda

podpis Sekretarza Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczętka służbowa

pieczęć okrągła

Łącznie 5 lat i 6 miesięcy

WICEPREZES

Stanisław Warda

podpis Prezesa Zarządu
Wojewódzkiego ZBoWiD
i pieczętka służbowa

Szczecin, dnia 7.07. 1976 roku

* niepotrzebne skreślić

ZASWIADCZENIE

Nr 308399

ZANIEWSKA

Nazwisko

Jrena

Imiona

10.04.1919 POZNAŃ

Data i miejsce urodzenia

Uprawnia do przejazdów
PKP i PKS
wg 50% zniżki

Zaniewska
podpis posiadacza zaświadczenia

I/2/2

URZĄD DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Niniejsze zaświadczenie uprawnia do ulg i świadczeń określonych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. nr 17, poz. 75 z późniejszymi zmianami).

Z upoważnienia
Kierownika Urzędu d/s Kombatantów
i Osób Represjonowanych

18.07.1993

Data *Lech Jakóbowski*
Pełnomocnik w woj. szczecińskim Podpis

RODZAJE I OKRESY
ZALICZANE DO UPRAWNIEN
USTAWOWYCH

Okresy		Wyszczególnienie	Przepis ustawy
od	do		
12 1939	06 1944	SZARE SZEREGI	1/2/3
06 1944	05 1945	Obóz koncentracyjny	4/1/1a
		Z	

Łącznie: lat ... 5 ... Z upoważnienia
Kierownika Urzędu d/s Kombatantów
i Osób Represjonowanych

Lech Jakóbowski
Pełnomocnik w woj. szczecińskim
podpis

Adres zamieszkania

70-493 SZCZECIN.

ul.

2/14/2

RZECZPOSPOLITA POLSKA
WOJEWÓDZTWO SZCZECIŃSKIE
URZĄD STANU CYWILNEGO
W SZCZECINIE

Odpis skrócony aktu małżeństwa

platę admin. w kwocie zł 3,00
pobrano i zapisano pod Nr 23670

12/13

Nr 2308/50

Zaświadczam, że Ryszard Adam Laniewski kościół sam.
(imię i nazwisko) (zawód)

zamieszkały w Szczecinie, urodzony dnia 2 do

stycznia 1 1926 roku w Łomży
i Irena Maria Petri nauczycielka
(imię i nazwisko) (nazwisko rodowe) (zawód)

zamieszkała w Szczecinie, urodzona dnia 10

kwietnia 1 1919 roku w Poznaniu

zawarli związek małżeński w dniu 24 listopada

tysiąc dziewięćset pięćdziesiąt 1950 r. w Szczecinie

Ojciec męża: Adam Laniewski zam. w Łomży

Matka męża: Bronisława Laniewska zam. w _____

Ojciec żony: Wilhelm Petri zam. w _____

Matka żony: Józefa Petri zam. w Szczecinie

Szczecin, dnia 24 listopada 1950 r.

Urząd Stanu Cywilnego:

Klemens Raczyński

Druk. Miejska w Szczecinie - 3128-3C, VIII.50 - 5000

Woj. Szczecin
Pow. Szczecin
Paraf. św. Rodziny - Szczecin
Nr 824/50

Świadectwo ślubu

Administratio Apostolica
Caminensis, Lubucensis
Praelaturaeque nullius Pilensis
Ecclesia parochialis
BIURO PARAFIALNE
S. rzym.-kat. par. Św. Rodziny
Kościół M. B. Król. Korony Polskiej w Szczecinie

- Rok i nr księgi zaślubionych (Annus et numerus libri copulatum) 1950 Nr 119
- Imię, nazwisko, wyznanie i zamieszkanie narzeczonego Laniewski Ryszard
(Nomen, cognomen, religio, domicilium) m. kat. Szczecin
- Dzień i miejsce urodzenia narzeczonego 2 stycznia 1926 Łomża
(Dies et locus nativitatis sponsi) Petri Irena
- Imię, nazwisko, wyznanie i zamieszkanie narzeczonej Petri Irena
(Nomen, cognomen, religio, domicilium sponsae) m. kat. Szczecin, średniowiejsko 26 i Wilhelme i Józefy Malina
- Dzień i miejsce urodzenia narzeczonej 10 kwietnia 1919 Poznań
(Dies et locus nativitatis sponsae)
- Gdzie i kiedy małżeństwo zostało zawarte Szczecin, par. św. Rodziny 17. X. 1950.
(Matrimonium contractum est loco et die)
- Świadkowie ślubu Petri Janusz Laniewski Adam
(Testes contracti matrim.)

Szczecin, dnia 30. XI 1950

W zgodności z księgą zaślubionych stwierdzam
(Concordat cum libro copulatum)

Ho. Szymon Lewi

II/2/9

SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES
INTERNATIONAL TRACING SERVICE
INTERNATIONALER SUCHDIENST

D - 3548 AROLSEN

Tel. (05691) 637 - Telegr.-Adr. ITS Arolsen

HM/H/CG

Arolsen, den 28. Februar 1974

Frau
Irena Petri-Zaniewska

PL-70-493 S Z C Z E C I N
ul.

Unser Zeichen
(bitte angeben)
T/D - 1 014 280

Ihr Schreiben vom
27. Dezember 1973

Betrifft: Ihren Antrag

Sehr geehrte Frau Petri-Zaniewska!

Wir nehmen Bezug auf Ihr oben angeführtes Schreiben und teilen Ihnen mit, daß aufgrund Ihrer Angaben eine Überprüfung der uns zur Verfügung stehenden Unterlagen durchgeführt wurde.

Als Ergebnis dieser Ermittlungen übersenden wir Ihnen in der Anlage einen Auszug aus unseren Konzentrationslager-Dokumenten, der alle hier vorhandenen Angaben über Ihre Inhaftierung enthält.

Wir hoffen, Ihnen mit der Übersendung des Dokumenten-Auszuges geholfen zu haben und verbleiben

mit vorzüglicher Hochachtung

[Handwritten signature]
A. Opitz
Leiter der Archive

Anlage: 1

SERVICE INTERNATIONAL DE RECHERCHES
INTERNATIONAL TRACING SERVICE
INTERNATIONALER SUCHDIENST

D - 3548 AROlsen

Tel. (05891) 637 - Telegr.-Adr. ITS Arolsen

EXTRAIT DE DOCUMENTS

EXCERPT FROM DOCUMENTS

DOKUMENTEN-AUSZUG

Votre Réf.
Your Ref.
Ihr Az.

Notre Réf.
Our Ref.
Unser Az.

T/D - 1 014 280

Nom Name **PETRI** Prénoms First names **Irena** Nationalité Nationality **polnisch**
Date de naissance Date of birth **10.4.1919** Lieu de naissance Place of birth **Posen** Profession Profession **Buchhalterin**
Noms des parents Parents' names **Wilhelm und Josefa geb. MALINA** Religion **römisch-katholisc**
Dernière adresse connue Last permanent residence **Posen, Breitestraße 23-16**
Arrêté le Arrested on **nicht angeführt** à in **nicht angeführt** par by **nicht angeführt**
Est entré au camp de concentration Entered concentration camp **Ravensbrück** No. de détenu Prisoner's No. **43445**
le on **24. Juni 1944** venant de coming from **nicht angeführt** par by **Staatspolizeileitstelle**
am **24. Juni 1944** von **nicht angeführt** durch **Posen**
Catégorie, ou raison donnée pour l'incarcération Category, or reason given for incarceration **"Politisch", roter Winkel**
Transféré Transferred **am 21. Juli 1944 zum Konzentrationslager Buchenwald/Kommando Leipzig,**
Überstellt **Häftlingsnummer 3372.**

Dernière mention dans la documentation des CC
Last entry in CC-records
Letzte Eintragung in KL-Unterlagen

War noch am 12. September 1944 im Konzentrationslager Buchenwald/Kommando Leipzig inhaftiert.

Remarques Remarks **Auf der Geldverwaltungskarte ist als letztes Eintragungsdatum der**
Bemerkungen **"12. November 1944" angeführt. Die Revierkarte enthält keine Eintragunge**
über Erkrankungen während der Inhaftierung.

Documents consultés
Records consulted
Geprüfte Unterlagen

Revierkarte, Zugangsliste und Transportlisten des Konzentrationslagers Ravensbrück; Häftlingspersonalkarte, Häftlingspersonalebogen, Frauenkarten, Effektenkarte, Geldverwaltungskarte, Arbeitskarte, Zugangsbuch, Zugangsliste und Häftlingslisten des Konzentrationslagers Buchenwald.

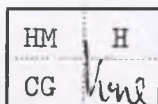
Expédié à
Dispatched to
Abgesandt an

Frau
Irena Petri-Zaniewska
PL-70-493 SZCZECIN

Arolsen, den 28. Februar 1974

A. de COCATRIX
Directeur

A. OITZ
Chef des Archives

I/2/6

Uprawnia do korzystania ze zniżek w opłatach za przejazdy kolejami państwowymi i PKS według ulg taryfowych dla inwalidów wojennych i wojskowych.

Ważna na stałe

Stanisława

Podpis posiadacza książki

Książka ważna jest do dnia

Ważność książki przedłużono do końca:

INWALIDA I GRUPY uprawiający do bezpłatnego przejazdu i PKB z przedłużeniem	19..... r.	19..... r.	19..... r.
	19..... r.	19..... r.	19..... r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ODDZIAŁ W SZCZECINIE
WYDZIAŁ EWIDENCA EMERYTÓW I DUBS
90-515 Szczecin
(Pieczęć podłużna wystawcy)

KSIĄŻKA Nr 2649

INWALIDA WOJENNY-WOJSKOWY

Nazwisko *Zamiewska*

Imię *Irena*

Data urodzenia *10.4.1919r.*

Szczecin dn. *19.5* 19*48* r.

Kierownik Wydziału

[Signature]
(Podpis wystawcy)

21217

RZECZPOSPOLITA POLSKA

URZĄD STANU CYWILNEGO w Szczecinie

Województwo szczecińskie

Odpis skrócony aktu zgonu

I. DANE DOTYCZĄCE OSOBY ZMARLEJ:

- 1. Nazwisko Zaniewska
- 2. Imię (imiona) Irena Maria
- 3. Nazwisko rodowe Petri
- 4. Stan cywilny zamężna
- 5. Data urodzenia ~~XBrznanix~~ 10 kwietnia 1919r
- 6. Miejsce urodzenia Poznań
- 7. Ostatnie miejsce zamieszkania Szczecin ul.

II. DANE DOTYCZĄCE DATY I MIEJSCA ZGONU: /2/

- 1. Data czternastego lipca 1994 roku /14-07-1994/r
- 2. Miejsce Szczecin

III. DANE DOTYCZĄCE MAŁŻONKA OSOBY ZMARLEJ:

- 1. Nazwisko Zaniowski
- 2. Imię (imiona) Ryszard Adam
- 3. Nazwisko rodowe Zaniowski

IV. DANE DOTYCZĄCE RODZICÓW OSOBY ZMARLEJ:

	Ojciec	Matka
1. Imię (imiona)	Wilhelm	Józefa
2. Nazwisko rodowe	Petri	Malina

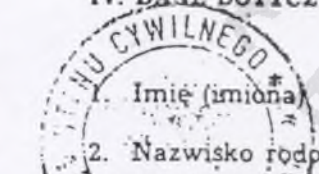
Poświadczam zgodność powyższego odpisu treścią aktu zgonu Nr 2498/94

Szczecin, data 1994-07-15

KIEROWNIK

Zastępca kierownika
Urzędu Stanu Cywilnego

Wanda Szajmańska

Pu-1151 zamm. WA QRA
Druk: ZP/S Szczecin

~ II

Materiały uzupełniające rewers

Laniewska Irene z d. Petri (1919-1994)

oprac. Urszula Hoffmann w: Sylwetki Kobiet-żołnierzy
cz. II pod red. H. Kalżalskiej, Fundacja „Archiwum i Muzeum
Pomorskie AK oraz WSK, Toruń 2006, s. 497-499

mps. kopia K.3. s. 3 fot.

171
Zaniewska Irena z d. Petri (1919–1994), hm. działaczka harcerska, członek XVII PZDH i Akademickiego Koła Harcerskiego przy Uniwersytecie Poznańskim, drużynowa drużyny „Bobry” Szarych Szeregów, drużyny harcerskiej „Mury” w Ravensbrück, uczestniczka kursów instruktorskich ZHP, mgr filologii germańskiej, lektor szkoły wyższej.

Urodziła się 10 kwietnia 1919 r. w Poznaniu. Ojciec Wilhelm Petri był cukiernikiem z zawodu i prowadził w centrum Poznania kawiarnię, matka Józefa z d. Malina zajmowała się domem i wychowywaniem czwórki dzieci. Irena miała bowiem troje rodzeństwa: siostrę Barbarę oraz braci Janusza i Henryka, który zginął w Berlinie podczas bombardowania. Pozostałe rodzeństwo zmarło.

Irena uczęszczała do szkoły powszechnej i do Gimnazjum sióstr Urszulanek w Poznaniu, gdzie w 1936 r. zdała maturę. Od 1931 r. przez okres nauki szkolnej należała do XVII Poznańskiej Żeńskiej Drużyny Harcerskiej ZHP im. Wandy Malczewskiej przy tymże gimnazjum, pełniąc funkcje: zastępowej, obożnej, komendantki obozu. Przyrzeczenie harcerskie złożyła 20 kwietnia 1934 r.

W 1936 r. podjęła studia na Wydziale Filologii Romańskiej na Uniwersytecie Poznańskim. Do wybuchu wojny każdego roku brała udział w obozach harcerskich: w 1936 r. w Połukni na Wileńszczyźnie, w 1937 r. w Szeszorach na Huculszczyźnie, w 1938 r. w Jaworkach k/Szczawnicy i w 1939 r. we Wroniawach k/Wolsztyna w Wielkopolsce.

Od 1939 r. należała do Akademickiego Koła Harcerskiego (AKH) im. Heliadora Świącickiego przy Uniwersytecie Poznańskim. Od początku wojny koło to działało w konspiracji w ramach Szarych Szeregów.

Już we wrześniu 1939 r. Irena zaczęła gromadzić wokół siebie dziewczęta znane jej ze szkoły i drużyny harcerskiej. Później grupę uzupełnili bracia, przyjaciółki i przyjaciele, za których można było ręczyć, że są nie tylko harcerzami, lecz również gorącymi patriotami. Głównym bowiem celem AKH była praca z młodzieżą w myśl przyrzeczenia harcerskiego „Całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce”. Wszyscy harcerze mieli za sobą co najmniej trzy lub czteroletni staż w drużynach gimnazjalnych. Byli to: Monika Bytnerowicz (zam. Łapka), Magdalena Glinczanka (zmarła później na tyfus podczas przymusowej pracy w Niemczech), Henryk Helak, Janina Helak (zam. Fenrych), Bogusław Hoffmann, Urszula Hoffmann, Mieczysław Knapski, Bożena Mączyńska (zam. Nowicka), Danuta Olszewska (zam. Kseń), Zbyszko Olszewski, Barbara Petri (zam. Konopińska), Jerzy Nowacki, Teresa Pagowska (I voto Teisseyre, II voto Tomaszewska), Krystyna Przybylska (zam. Feld). Jerzy Saturna.

4/2

Drużyna została zaprzysiężona 22 listopada 1940 r. i pod kierunkiem Ireny realizowała plan przez nią przygotowany, a później program Szarych Szeregów „Dziś, Jutro, Pojutrze”. Drużyna przyjęła kryptonim „Bobry” i pracowała w zastępach, brała udział w tajnym nauczaniu polskich dzieci, organizowała rocznice patriotyczne, podtrzymywała polskie tradycje świąteczne, organizowała i brała udział w koncertach w domach prywatnych (m. in. z udziałem Stefana Stuligrosza, Jerzego Kurczewskiego, Wandy Falakównej), opiekowała się osobami starszymi, pomagała im także finansowo. Dla potrzebujących zbierano odzież używaną, wysyłano paczki do jeńców i dla dzieci na „Gwiazdkę”. Członkowie grupy uczestniczyli w małym sabotażu pracując w Deutsche Waffen Munition (b. Fabryka H. Cegielski) i w Erge Motor.

W zakresie działalności harcerskiej „Bobry” przygotowywały się pod kierunkiem Ireny do zdobycia stopni i sprawności, odbywały kursy sanitarne, a wolny czas od pracy (niedziele) spędzały w terenie, organizując obozowe dni harcerskie. Robiono fotografie dokumentujące działalność okupanta, np. z rozbiórki Pomnika Serca Jezusowego w Poznaniu, mimo że za posiadanie aparatu fotograficznego groziła Polakom kara śmierci. Kolportowano gazetki z informacjami z nasłuchu radia brytyjskiego, współpracując z druhami Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” Dzielnicą Wielkopolską, działającego też w konspiracji. Dla małych polskich dzieci organizowano w okresie gwiazdkowym „Jasełki” i „Kolędników”. Irena, jak wszyscy Polacy, po ukończeniu czternastego roku życia musiała pracować i została zatrudniona w firmie elektrotechnicznej „H. Harmel”, początkowo jako sprzedawca w sklepie, później jako pracownik biurowy. Tam też zorganizowała punkt kontaktowy dla „Bobrów”.

W 1941 r. ukończyła konspiracyjny kurs instruktorski i z rąk dh. hm. Ireny Tarnowskiej, komendantki Poznańskiej Żeńskiej Chorągwi ZHP otrzymała stopień podharcemistrzyni. Dla potrzeb wojskowych ukończyła kurs pielęgniarstwa oraz stale współpracowała z członkami AKH.

Za działalność harcerską została aresztowana przez gestapo w dniu 18 lutego 1944 r. i osadzona wraz z grupą harcerek z AKH w obozie karnym w Żabikowie, skąd była dowożona do siedziby gestapo mieszczącej się w Domu Żołnierza.

Od 24 czerwca 1944 r. przebywała w obozie koncentracyjnym w Ravensbrück (nr 43445), a od 21 lipca 1945 r. do wyzwolenia w dniu 8 maja 1945 r. w obozie Buchenwald Arbeitskommando Leipzig (nr 3572). W Ravensbrück aktywnie działała w obozowej drużynie „Mury”. Godło „Mury” było symbolem prężności organizacyjnej i psychicznego odrodzenia się od tragizmu obozowej rzeczywistości, a hasło „trwaj i innym pomóż przetrwać” przenikało do więziennych baraków, niosło więźniarkom nadzieję na solidarną pomoc i opiekę, koło tęsknotę za wolnością umiłowanej Ojczyzny, za rodziną, za bliskimi. Dla harcerek „Mury” były azyłem, samoobroną przed okrucieństwem hitlerowskich oprawców. Po szczęśliwym przeżyciu obozu koncentracyjnego Irena powróciła pieszo do Poznania, do swoich „Bobrów”.

Po dojściu do sił i odszukaniu pozostałej przy życiu rodziny w dniu 25 sierpnia 1945 r. wyjechała na Ziemie Odzyskane do Szczecina, gdzie już jesienią tego roku zaczęły powstawać pierwsze drużyny harcerskie. Mianowana hufcową Hufca Szczecin została jednocześnie członkiem Komendy Zachodniopomorskiej Chorągwi Harcererek. Ponadto była członkiem Kręgu Instruktorskiego „Łada” w Szczecinie (wrzesień 1945 – czerwiec 1947 r.), skarbnikiem Komendy Chorągwi w Szczecinie (od 12 maja 1946 do 1949), a od 1982 r. do śmierci członkiem Kręgu Instruktorskiego „Dęby” w Szczecinie. Począwszy od 1979 r. do końca życia pełniła też funkcję sekretarzem Komisji Historycznej przy Komendzie ZHP w Szczecinie.

W latach 1947–1957 pracowała w Kuratorium Okręgu Szkolnego w Szczecinie jako kierownik referatu wczasów dla dzieci i młodzieży, łącząc tę pracę z działalnością w ZHP.

W 1950 r. zawarła związek małżeński z Ryszardem Zaniewskim, z zawodu kierowcą samochodowym i miała z nim dwoje dzieci: Piotra ur. 1952 i Annę ur. 1953. Małżeństwo nie zmieniło jej trybu życia. Rozpoczęła studia zaoczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na Wydziale Filologii Germańskiej, które ukończyła w 1969 r., co umożliwiło jej podjęcie pracy lektora języków obcych w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Szczecinie.

Na skutek wylewu doznała częściowego paraliżu, ale nie poddawała się chorobie. Emanował od niej spokój, pogoda ducha i całkowite podporządkowanie się losowi. Zmarła w Szczecinie 14 lipca 1994 r. i tam została pochowana na cmentarzu Centralnym.

Irena została odznaczona dwukrotnie Złotym Krzyżem za Zasługi dla ZHP z Rozetą i Mieczami (w 1980 i w 1986 roku) oraz odznaczeniami państwowymi.

Urszula Hoffmann

APAK, sygn. 3625/WSK; Biuletyn Inf. ŚZŻAK Okręg Wlkp. 1991, nr 2, 6; A. Bielerzewska *Jeszcze o wielkopolskich harcerkach*; D. Brzosko-Mędryk, *Mury w Ravensbrück*, Warszawa 1979, s. 130, 134, 135, 213; Biuletyn Inf. ŚZŻAK, Okręg Wlkp. 1994, nr 3, 19; U. Hoffmann, *Odeszła na wieczną wartę*; E. Serwański, *Z dziejów wielkopolskiej konspiracji 1939–1945*, Poznań 1999, s. 138, 150, 151, 155, 222, 228; *Szare Szeregi – Harcerze 1939–1945*, t. II, Warszawa 1988, s. 299, 300, 331.

~IV~ Korespondencja

Pismo od Marii Krzyżewskiej Poznań 4 III 2005
do Tomolaji z załączonym życiorysem Lemieckiej Izmy
z ob. Petri

mps. oryg. k. l. s. 1

MARIA KRZYŻAŃSKA
os. Zwycięstwa 10 H m 71
61-646 POZNAŃ
tel. 8 203 - 337
kom. 0 603 557 - 358

L. ob. 220/2005

Poznań dnia 4 marca 2005 r. TV/1

Memoriał Im. gen. Marii
Toruń

FUNDACJA	
"Archiwum i Muzeum 7 - noskie Wartki Kłosa i Wojskowej Służby Polek"	
Wrocław	
Wzrost	
19.03.2005	
907/256-412/05	

W załączeniu przesyłamy życiorys wraz z dokumentacją
Załącznik
sp. Znanieckiej Ireny z d. Petri
z prośbą o włączenie do ewidencji WSK
Życiorys będzie przedstawiony w II tomie Sylwetek Kobiety Żołnierzy.
XXXXXXXXXXXX

[Signature]

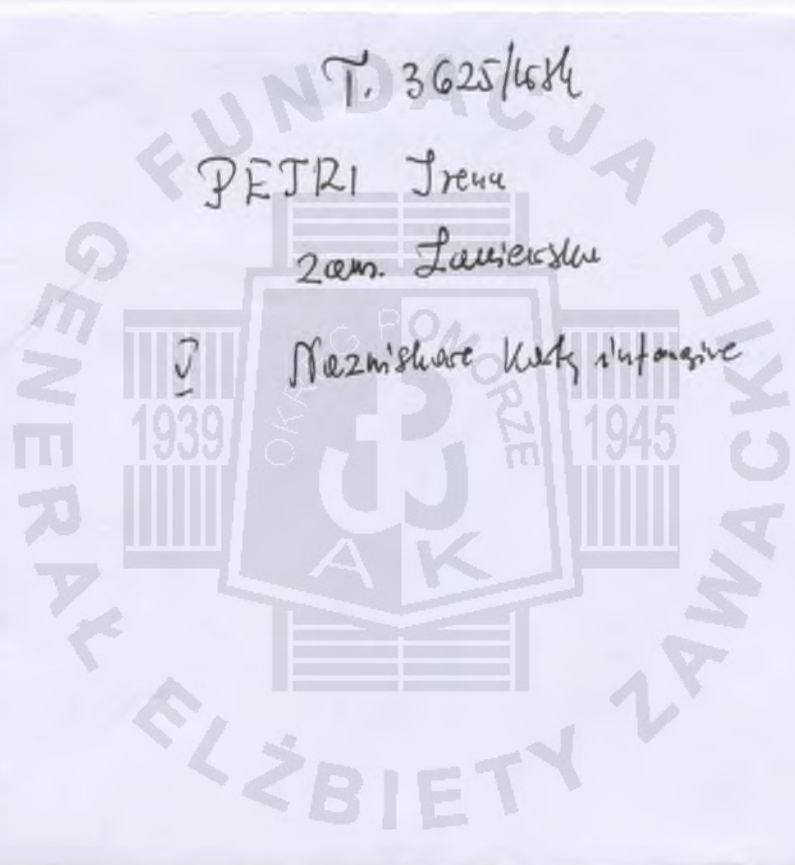
2727

T. 3625/684

PETRI Jrena

zam. Lawicko

Nezmishare kuty infomare

i

q. 3625/45h

Sz. Sz.

Poznań

PETRI Jena

Karensholm

(inżenier)

Zam. Ławieuska

Działalność w Sz. Sz. w Poznaniu.
Pracownik z entodziej, prowadził tajne
nauki. Przygotował przez okno więzienia
13 II 1945, został aresztowany przez gestapo
Przedk. śledztwa w Żabikowie. Wyzwolony
w Karensholm nr. 4345. W obozie w Buchenwaldzie
Wyzwolony przez wojsko niemieckie 8 III 1945.

A. Raj 1205

Zob. Rel. T. 3625/45h

T. 3625/WSK

Sz. Sz.
Poznań
Ravensbruck

PETRI Jieze
zam. Zariewska

VI. Fotografie

1. zdj. legitym. powojenne, 1 b. olj., oryg. (3,8x4)
szt. 1.

Z. Świtaj. 2014 r.

1. Jeneń osobowiz

2. T. 3625 / WSK

3. oryg. (3,8x4)

4.

5. PETRI Jeneń
zom. Zaniewska

6. N.N

7. braki

8. Uwagi: Opis ma odwołaniiz fotopr.

Znaniowska Jeneń
z d. Petri

oprac. z. Świtaj. 2014r.

PETRI Jrena